

Datum: Rijeka, 30. lipnja 2025.

Kolegij: Sociologija zdravlja

Voditelj: izv. prof. dr. sc. Saša Horvat

e-mail voditelja: sasa.horvat@uniri.hr

Izvoditelji: Unesite ime i prezime

izv. prof. dr. sc. Saša Horvat (sasa.horvat@medri.uniri.hr)

dr. sc. Gordana Šimunković (gordana.simunkovic@medri.uniri.hr)

Katedra: Katedra za javno zdravstvo

Studij: Prijediplomski stručni studiji - Fizioterapija redovni

Godina studija: 1

Akadska godina: 2025./2026.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij Sociologija zdravlja je obvezni kolegij na prvoj godini Stručnog studija Fizioterapije i sastoji se od 30 sati predavanja, te nosi 2 ECTS-a.

Ciljevi i očekivani ishodi predmeta:

1. DEFINIRATI temeljne sociološke pojmove; sociološke teorije i glavne predstavnike; elemente društva i društvenih pod-sistema; sadržaj i podjelu sociologije zdravlja i zasebnih grana razvoja; prava pacijenata.
2. OPISATI sociološke metode proučavanja društva; ulogu kulture i institucija u društvu; društvene čimbenike zdravlja i bolesti; socijalnu organizaciju medicinske profesije; socijalnu distribuciju bolesti.
3. RAZLIKOVATI metodologiju društvenih i prirodnih (biomedicinskih znanosti); zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti.
4. OBJASNITI vezu medicine i drugih društvenih sustava; organizaciju medicine kao društvenog sistema; povezanost društvenih trendova (razvoj znanosti) i utjecaja na okoliš.
5. ANALIZIRATI društvene sisteme povezane s područjem zdravlja i bolesti; modele zdravlja i bolesti; društvena shvaćanja zdravstvenog ponašanja; odnose moći u medicini te položaj medicine u društvu i javnosti, te odnose službene i alternativne medicine.

TEME PREDAVANJA:

- Uvod u kolegij
- Teorijski pristupi u sociologiji
- Temeljni sociološki pojmovi
- Modeli zdravlja
- Zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti
- Tehnologizacija medicine

- Društveni kontekst suvremene alternativne medicine
- Posebne sociologije unutar sociologije zdravlja: sociologija tijela
- Posebne sociologije unutar sociologije zdravlja: sociologija invaliditeta
- Posebne sociologije unutar sociologije zdravlja: spola/roda
- Posebne sociologije unutar sociologije zdravlja: sociologija umiranja, smrti i žalovanja
- Posebne sociologije unutar sociologije zdravlja: mentalno zdravlje
- Sport, zdravlje, vježbanje i dobrobit
- Socijalna organizacija i profesionalizacija medicine, odnosi u medicini
- Društveni čimbenici zdravlja i bolesti
- Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu
- Medicinska dominacija i kontrola
- Prava pacijenata
- Javne politike i zdravlje

Izvođenje nastave:

Nastava se izvodi u obliku predavanja. Izvršavanjem svih nastavnih aktivnosti te pristupanjem završnom ispitu student stječe 2 ECTS boda.

Predavanja (30 sati predavanja) – klasična (ex-katedra) predavanja s mogućnošću uključivanja studenata; prikupljanje teorijskih znanja i informacija na temelju primjera, projekcija dokumentarnih filmova i kraće video snimke u okviru odabranih tema; interaktivna nastava temeljena na primjerima kroz upotrebu metode razgovora; izlaganje grupnih prezentacija temom vezanih uz nastavu i pripremljeni temeljem radova koje će studenti/ce dobiti od izvoditelja nastave; grupni zadaci koji se izvršavaju na samom satu nastave.

Popis obvezne ispitne literature:

Prezentacije s predavanja

Popis dopunske literature:

1. Haralambos, M., Holborn, M. (2002). *Sociologija – teme i perspektive*. Zagreb: Golden marketing- tehnička knjiga.
2. Illich, I. (2012). *Medicinska nemeza*. Zagreb: Litteris.
3. Nicholls David, A. (2017). *The End of Physiotherapy*. Routledge.
4. Norris, M., Allotey, P. (2008). Culture and physiotherapy. *Diversity in Health and Social Care*, 5:151–9

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

Uvod u kolegij (društvo, evolucija društvenosti, nastanak i razvoj sociologije, posebne sociologije – m. sociologija)

Teorijski pristupi u sociologiji i njihovi predstavnici (metodološki pristupi, metode istraživanja, medicinska sociologija vs. socijalna medicina)

Temeljni sociološki pojmovi (sociološka imaginacija, društvena struktura i djelovanje, socijalna stratifikacija, institucije, kultura, socijalizacija, obitelj, devijantnost, rad)

Biomedicinski model zdravlja, socijalna konstrukcija zdravlja i bolesti, zdravlje po sebi/za sebe?, socijalni kontekst zdravstva

Zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti (institucionalizacija, hospitalizacija...)

Tehnologizacija medicine

Društveni kontekst suvremene alternativne medicine (službena vs. alternativna medicina, povijest i suvremeni trendovi alternativne medicine)

Posebne sociologije unutar sociologije zdravlja (sociologija mentalnog zdravlja, sociologija tijela, sociologija umiranja, smrti i žalovanja, sociologija invaliditeta, sociologija spola/roda)

Socijalna organizacija medicine (profesionalizacija medicine i zdravstva, odnosi u zdravstvu, zdravstveni djelatnici, pacijent, društvo)

Društveni čimbenici zdravlja i bolesti (socioekonomski status, spol/rod, rasa, klasa, obrazovanje, okoliš, nejednakosti, socijalne veze)

Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu (pravo na zdravlje vs. pravo na zdravstvenu zaštitu)

Medicinska dominacija i kontrola, institucije u medicini (sociološko značenje institucija, uloga institucija, moć i medicina, konstrukcija medicinskog znanja)

Prava pacijenata (paternalizam prema pacijentu, paternalizam prema drugim zdravstvenim profesijama, nova uloga pacijenta, pravna zaštita pacijenata, prava pacijenta)

Javne politike i zdravlje (socijalna i zdravstvena politika, zakonodavni i institucionalni okvir određene zdravstvene i socijalne problematike, utjecaju zdravstvenih politika na različite društvene skupine, uloga javnih politika u oblikovanju sustava zdravstvene zaštite)

Popis seminara s pojašnjenjem:

Kolegij Sociologija zdravlja izvodi se bez seminara.

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Kolegij Sociologija zdravlja izvodi se bez vježbi.

Obveze studenata:

Studenti su obvezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave. Ocjenjuje se:

a) kontinuirano vrednovanje postignutih ishoda učenja (tijekom nastave):

- aktivnost na nastavi
- grupni zadaci koji se izvršavaju na samom satu nastave
- izlaganje grupnih prezentacija temom vezanih uz nastavu i pripremljeni temeljem radova koje će studenti/ce dobiti od izvoditelja nastave

b) završni ispit.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**, te prema **Pravilniku o ocjenjivanju studenata na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci**.

Rad studenata vrednovat će se i ocjenjivati tijekom izvođenja nastave, te na završnom ispitu. Od ukupno **100 bodova**, tijekom nastave student može ostvariti **50 bodova**, a na završnom ispitu **50 bodova**.

Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog sustava (1-5). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se **apsolutnom raspodjelom**.

Od maksimalnih 50 ocjenskih bodova koje je moguće ostvariti tijekom nastave, student mora sakupiti minimum od 25 ocjenskih bodova da bi pristupio završnom ispitu. Nazočnost na predavanjima i seminarima je obvezna.

Ocjenske bodove student stječe aktivnim sudjelovanjem u nastavi, izvršavanjem postavljenih zadataka i izlaskom na ispit.

Pohađanje nastave

Student može izostati s 30% nastave isključivo **zbog zdravstvenih razloga** što opravdava liječničkom ispričnicom, prisustvovanje na sportskom natjecanju što opravdava potvrdom sportskog saveza ili slično.

Ocjenjivanje:

Nastava (najviše do 50 bodova)

Tijekom nastave, kroz oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja studenata, moguće je ostvariti najviše 50 bodova. Studenti koji su tijekom nastave ostvarili od 0 do 24,99% ocjenskih bodova od ocjenskih 50 bodova koje je bilo moguće steći tijekom nastave, ne mogu izaći na završni ispit i moraju ponovno upisati predmet. Studenti koji su tijekom nastave ostvarili minimalno 25 ocjenskih bodova, mogu pristupiti završnom ispitu.

a) Aktivnost na nastavi (do 10 bodova)

Aktivno sudjelovanje tijekom predavanja u raspravama, priprema za nastavne jedinice itd.

b) Grupni zadaci tijekom nastave (do 20 bodova)

Grupni zadaci tijekom nastave obuhvaćaju zadatke koji će biti dani na samom satu nastave studentima/icama raspoređenima u manje grupe. Grupni zadaci tijekom nastave uključivati će rad na primjerima iz prakse.

c) Izlaganje grupnih prezentacija (do 20 bodova)

Izlaganje grupnih prezentacija uključuje prezentacije radova koje će studenti/ce dobiti od izvoditelja nastave i koji su temom vezani uz nastavu. Prezentacije će se pripremiti prema zasebno kreiranom protokolu.

Završni ispit (ukupno 50 ocjenskih bodova)

Tko može pristupiti završnom ispitu:

Studenti koji su tijekom nastave ostvarili jednako ili više od 25 bodova obavezno pristupaju završnom ispitu.

Tko ne može pristupiti završnom ispitu:

Studenti koji su tijekom nastave ostvarili manje od 25 bodova nemaju pravo izlaska na završni ispit.

Završni ispit studentima nosi 50% ocjenskih bodova. Na testu nema negativnih bodova. Uvjet za prolazak je 50% ispravno riješenog testa. Sva pitanja iz ispita bit će iz održane nastave i dostupnih materijala.

Završni ispit je **pismeni ispit** koji sadrži 14 pitanja s mogućnošću odabira točnog odgovora.

Bodovanje na završnom ispitu provodi se u skladu s donjom tablicom:

broj točno riješenih pitanja	bod
0-6	0
7	25
8	29
9	33
10	37
11	41
12	45
13	48
14	50

Ocjenjivanje u ECTS sustavu vrši se apsolutnom raspodjelom, odnosno na temelju konačnog postignuća:

A – 90 - 100% bodova - izvrstan (5)

B – 75 - 89,9% - vrlo dobar (4)

C – 60 - 74,9% - dobar (3)

D – 50 - 59,9% - dovoljan (2)

F – 0 - 49,9% - nedovoljan (1)

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Trenutno ne postoji kapaciteti.

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2025./2026. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
2.10.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P1-P2 Z7		izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
9.10.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P3-P4 Z7		izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
16.10.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P5-P6 Z7		izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
23.10.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P7-P8 Z7		izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
30.10.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P9-P10 Z7		izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
6.11.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P11-P12 Z7		izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
13.11.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P13-P14 Z7		izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
19.11.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P15-P16 Z7		izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
20.11.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P17-P18 Z7		dr. sc. Gordana Šimunković
26.11.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45		dr. sc. Gordana Šimunković

	P19-P20 Z7		
28.11.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P21-P22 Klinika za ginek.		dr. sc. Gordana Šimunković
3.12.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P23-P24 Z7		dr. sc. Gordana Šimunković
5.12.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P25-P26 Informatička uč.		dr. sc. Gordana Šimunković
10.12.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P27-P28 Z7		dr. sc. Gordana Šimunković
12.12.2025.	8,00-8,45 9,00-9,45 P29-P30 Informatička uč.		dr. sc. Gordana Šimunković

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Uvod u kolegij (društvo, evolucija društvenosti nastanak i razvoj sociologije, posebne sociologije – m. sociologija)	1	Z7
P2	Teorijski pristupi u sociologiji i njihovi predstavnici, metodološki pristupi, metode istraživanja, medicinska sociologija vs. socijalna medicina	1	Z7
P3	Teorijski pristupi u sociologiji i njihovi predstavnici, metodološki pristupi, metode istraživanja, medicinska sociologija vs. socijalna medicina	1	Z7
P4	Temeljni sociološki pojmovi (sociološka imaginacija, društvena struktura i djelovanje, socijalna stratifikacija)	1	Z7
P5	Temeljni sociološki pojmovi (institucije, kultura, socijalizacija, obitelj, devijantnost, rad...)	1	Z7
P6	Biomedicinski model zdravlja, socijalna konstrukcija zdravlja i bolesti, zdravlje po sebi/za sebe?, socijalni kontekst zdravstva	1	Z7
P7	Biomedicinski model zdravlja, socijalna konstrukcija zdravlja i bolesti, zdravlje po sebi/za sebe?, socijalni kontekst zdravstva	1	Z7
P8	Zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti (institucionalizacija, hospitalizacija...), tehnologizacija medicine	1	Z7
P9	Zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti (institucionalizacija, hospitalizacija...), tehnologizacija medicine	1	Z7
P10	Društveni kontekst suvremene alternativne medicine	1	Z7
P11	Posebne sociologije unutar m. sociologije: sociologija tijela	1	Z7
P12	Posebne sociologije unutar m. sociologije: sociologija invaliditeta	1	Z7
P13	Posebne sociologije unutar m. sociologije: sociologija spola/roda	1	Z7
P14	Posebne sociologije unutar m. sociologije: sociologija umiranja, smrti i žalovanja	1	Z7
P15	Sport, zdravlje, vježbanje i dobrobit	1	Z7
P16	Sport, zdravlje, vježbanje i dobrobit	1	Z7
P17	Posebne sociologije unutar m. sociologije: sociologija mentalnog zdravlja	1	Z7
P18	Posebne sociologije unutar m. sociologije: sociologija mentalnog zdravlja	1	Z7
P19	Socijalna organizacija i profesionalizacija medicine, odnosi u medicini	1	Z7
P20	Socijalna organizacija i profesionalizacija medicine, odnosi u medicini	1	Z7

P21	Društveni čimbenici zdravlja i bolesti: socioekonomski status, spol/rod, rasa, klasa, obrazovanje, okoliš, socijalne veze	1	Klinika za ginek.
P22	Društveni čimbenici zdravlja i bolesti: socioekonomski status, spol/rod, rasa, klasa, obrazovanje, okoliš, socijalne veze	1	Klinika za ginek.
P23	Medicinska dominacija i kontrola, institucije u medicini	1	Z7
P24	Medicinska dominacija i kontrola, institucije u medicini	1	Z7
P25	Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu	1	Informatička uč.
P26	Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu	1	Informatička uč.
P27	Prava pacijenata	1	Z7
P28	Prava pacijenata	1	Z7
P29	Javne politike i zdravlje	1	Informatička uč.
P30	Javne politike i zdravlje	1	Informatička uč.
Ukupan broj sati predavanja		30	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	19.12.2025.
2.	11.2.2026.
3.	18.6.2026.
4.	14.9.2026.
5.	